

Umindelighed i tidligere Finantsaar har været Overensstemmelse mellem Ministeren og Rigsdagen om Reglerne for Anvendelsen saavel af Konto 18 a, Bidrag til selve Højskolerne, som paa Konto 18 b, Bidrag til uformuende Elever, og at Anvendelsen, navnlig for Konto 18 a's Vedkommende, ikke har været ganske saaledes, som man har været enig om, har ikke kunnet tilskrives Ministerens Forskrifter for de respektive Skoleraad, men mere disses Udførelse af Ministerens Ordre. Dette er den Opsættelse, som Finantsudvalget er kommet til i de senere Aar angaaende denne Post, og dette turde ogsaa kunne bevises. Man har altsaa ved denne Indstilling, man har gjort med Hensyn til denne Konto, ikke kunnet gaa ud fra, at der herfter nogensomhelst Uenighed mellem Finantsudvalget og den erede Minister. Man har saaledes angaaende Tilskudet til disse Skoler i Tillæg B. Sp. 487 udtalt, at man maa finde det rigtigt, at der ved Fordelingen af Understøttelserne tages væsentligt Hensyn til Elevertallet, maaske retfærdigst til Gjennemsnitsantallet for nogle f. Ex. 3 Aar. Dette er den ene Del. Man har tænkt sig, at, fordi en enkelt Skoles Virksomhed af rent tilfældige Aarsager et enkelt Aar f. Ex. derved, at der opstod Sygdom blandt Eleverne eller ved en eller anden Hovedlærers midlertidige Sygdom osv. bliver forstyrret, hvorved dens Udgifter kunne være de samme, medens dens Indtægter ogsaa paa andre Punkter vilde det, naar Skolen iøvrigt var i stadig Virksomhed, være ubilligt at nedfætte Skolens sædvanlige Tilskud, som den havde paaregnet, i en betydelig Grad, af Hensyn til det vedkommende Aar; thi det vilde let komme den senere Virksomhed til Skade paa en ubillig Maade. Derfor har man troet, at, naar man tog Gjennemsnitsantallet af Eleverne i nogle Aar og lagde dette til Grund for Betragtningen, forsaavidt Hensynet til Elevertallet skulde være det Bestemmende, vilde man være mere retfærdig mod disse Instituter, der saa godt som alle arbeide under mindre heldige økonomiske Forhold. Med Hensyn til den anden Del, har man tænkt sig, at saavel Hensynet til Lægheden af Egnens Befolkning som Betydningen af en saadan Skole for den paagældende Egn kunde tages i Betragtning. Dermed har man ment, at et noget mindre Antal Elever i en tyndt befolklet Egn var lige saa godt et Vidnesbyrd om Skolens Gyde til at yde nyttig Virksomhed som et noget større Antal Elever i en tættere befolklet Egn, ligesom man ogsaa kan sige, at en Skole i en Egn, hvor en tidligere Skole ikke har kunnet trives, eller i hvis Omegn der altsaa ikke findes andre Skoler, er det mere begrundet at hjælpe end en Skole, der oprettes i en Egn, hvor der allerede er flere Skoler, og maaske flere end i Forhold til de tilstedeværende Kræfter nødvendige. Under Nr. 145 har Udvalget udtalt sig om Tidspunktet for Fordelingen af Tilskudet til Folkehøjskolerne. Som bekendt finder

Uddelingen af disse Tilskud Sted i Slutningen af hvert Finantsaar og det gaar maaske undertiden lidt ind i det næste Finantsaar, inden vedkommende Skole faar det lille Tilskud, som efter denne Bevilling paa 14,000 Rd. at regne maa siges at være meget ubetydeligt i Forhold til Højskolerens Antal. Man tror ikke, at man, ved at vælge dette Tidspunkt for Fordelingen, gjør Vedkommende den Nytte ved Tilskudet, som, hvis man valgte et andet Tidspunkt, og derfor har Udvalget foreslaaet at henstille til den meget erede Minister at vælge Begyndelsen af Finantsaaret til Uddelingen af Beløbene. For Statskassen er det jo ganske det Samme, idet der kun kan være Tale om den ganske ubetydelige Hente, som Staten kunde erhverve ved at have dette Beløb i Kassebeholdningen i 9 a 10 Maaneder. For den er det altsaa det Samme. Spørgsmaalet er kun, om det vil have en saa stor Betydning for Skolen, at det er rigtigt at gjøre en saadan Forandring, og jeg er tilbøjelig til at tro, at Ministeren ikke er uenig med Udvalget i, at denne bør gjøres. Hvad nu angaar Spørgsmaalet om den Norm, der skulde anvendes med Hensyn til Uddelelsen af et saadant Tilskud til Skolerne, da vil det være rigtigt, at lade en ganske simpel Beretning om den vedkommende Skoles Virksomhed i det forløbne Finantsaar være den Norm, hvorefter Uddelingen skal foregaa. Naar man i Begyndelsen af Finantsaaret, f. Ex. i April eller i Mai Maaned — en Maaned mer eller mindre gjør jo i og for sig Intet til Sagen —, men det vil maaske være noget for knapt at sætte April, saaledes som der staar i Betænkningen, jeg kan jo nævne Mai, da jeg tror, at Udvalget vil tiltræde dette — vil uddele Tilskudene i Henhold til vedkommende Skoles Virksomhed i det forløbne Finantsaar, kan den vedkommende Bestyrer tage dette med i sin Beregning, naar han skal til at lægge Budgettet, dels for Sommerens Vedkommende, naar han holder Pigeskole, og dels for Vinterens Vedkommende, naar han holder Karle- og Pigeskole. Det vil altsaa falde ganske naturligt ind paa samme Maade som ved enhver anden Forretning, hvor man gjør Overflag over de Indtægter, man formener, at man vil faae til sin Raadighed, og jo sikkere man kan beregne sine Indtægter, jo nyttigere ere Indtægterne, jo virksommere kunne de være for deres Diemed. Derefter kan da den vedkommende Skole indrette sit Lærerpersonele og anlægge sin Drift for det næste Aar. Nu kunde man sige, ja, men det er muligt, at en Højskolebestyrer paa den Maade fik i April eller Mai et Tilskud, som han paa Grund af andre Omstændigheder ikke kunde benytte, fordi han af forskellige Grunde havde maattet høre Skolen, men derved er at mærke, at en saadan Højskolebestyrer vilde betale dette Beløb tilbage, medmindre han under Forberedelsen til sin Gjerning havde opbrugt Beløbet, men det vil være i et i høj Grad forsvindende Antal Tilfælde, at saadant vil ske, og